

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мая Сотирова Сотирова,

Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград,

Факултет по педагогика

относно дисертационен труд

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“,

област на висше образование 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието,

докторска програма „Управление на образованието“

**Тема: РОЛЯТА НА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ЛИДЕРСТВО
В СТРУКТУРНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА КРИЗИ**

(Приложно проучване на държавните училища в Ливан),

Автор: Хилда Нарч

Научен ръководител: проф. д-р Янка Тоцева

Представяне на кандидата

Докторантурата на Хилда Нарч надгражда професионалната ѝ компетентност в областта на образователния мениджмънт, придобита в Модерния университет за науки и технологии в Бейрут, Ливан. Темата на дисертационния ѝ труд е естествено продължение на по-високо научно равнище на магистърската ѝ теза „Управление на лидерството в образователния сектор“. Работата ѝ като учител е пресечната точка между магистърската ѝ квалификация и предхождащата я степен – бакалавър по обществено здраве от Ливанския университет.

Актуалност на изследването

Проблемът за уменията на училищните директори да се справят с вътрешната среда и да управляват училищни структурни кризи е значим за успешното функциониране на образователните институции и актуален не само в контекста на специфичните социално-икономически условия в Ливан, но и в глобален план. Идентифицирането му от докторантката е отправна точка за задълбочен поглед и анализ на реалностите в държавните ливански училища и фокусиране върху ролята на стратегическото лидерство за управлението на кризи в училищните институции.

Обща характеристика и съдържателна оценка на дисертационния труд

В съдържателно отношение и като обем дисертационният труд отговаря на възприетите изисквания за дисертационно изследване. Логично структуриран е в увод, три глави, библиография и приложения. Дисертацията е в обем от 186 страници, от които 161 страници основен текст, добре онагледен с 41 таблици и 7 фигури. Използвани са 300 литературни източници, които са компетентно подбрани, пълноценно използвани са в разработката и представят съвременни научни изследвани по проблематиката. В приложение докторантката е представила въпросника, който е използвала при анкетирането на директори на държавни училища в Ливан.

В *увода* Хилда Нарч аргументира изследователския си интерес към проблематиката и обосновава актуалността ѝ в условията на динамични глобализационни процеси и нестабилност, повишаващи риска от организационни кризи. Изяснен е обемът на основните понятия, прецизно и компетентно са формулирани изследователският въпрос, обектът, предметът, целта, задачите, изследователските хипотези, етапите, променливите и ограниченията на изследването. В *първа глава* докторантката представя теоретично проучване върху стратегическото лидерство и кризисния мениджмънт. Направен е задълбочен анализ на същността на тези два феномена, проучено е развитието на идеите в исторически план и са изведени съвременните аспекти в изследването на връзката между стратегическото лидерство и кризисния мениджмънт. Авторът аргументирано и умело трансферира тези концепции в полето на образователния мениджмънт и очертава онези проблемни полета, които провокират изследователския ѝ интерес към стратегическото лидерство при управлението на кризи в училищните институции. Концептуално-теоретичната *втора глава* изяснява в логична последователност характеристиките и функциите на стратегическото лидерство в образованието, връзката му с организационната култура и иновациите, елементите на формиране на кризи в образователните институции и тяхното управление, ключовите задачи на стратегическото лидерство за успешното управление на кризи. На тази богата теоретична основа Хилда Нарч построява концепцията на собственото емпирично проучване, което представя в *трета глава*. Дескриптивният анализ служи на автора да очертае актуалното състояние в държавните училища в Ливан, за да конструира

адекватен на него изследователски инструментариум. Качественото изследване включва интервюта с ключови мениджъри в ливанската образователната система, които са подбрани така, че да се обхванат различните нива във функционирането ѝ. Количественото изследване е реализирано с въпросник, който е валидиран и приложен след одобрение от ливанското министерство на образованието. Представителността на извадката (120 директори на държавни училища с различен опит и стаж) гарантира обективност на данните по отношение на проучваните аспекти – вътрешна среда, външна среда, управление на промяната, стил на ръководство. Анализът на резултатите е многопланов, прецизен, задълбочен, данните са умело интерпретирани по отношение на проверката на валидността на петте изследователски хипотези, резултатите се сравняват с данни от предишни проучвания. Коментарът е не само фактологичен, но и причинно-следствен, което потвърждава общото впечатление за демонстрирана висока изследователска компетентност. Изведените в края на трета глава препоръки са с конкретен характер и прочитът им дава възможност изследването да се осмисли в аспекта на практическата му значимост за образователния мениджмънт в Ливан.

Научни приноси

Всичко казано дотук ми дава основание да заявя, че дисертационният труд на Хилда Нарч има безспорен приносен характер. Според мен *научните приноси на теоретично и приложно равнище* надхвърлят очертаните в автореферата и като такива приемам следните постижения на докторанта:

1. Направено е задълбочено теоретично изследване на връзката между стратегическото лидерство и кризисния мениджмънт и са изведени характеристиките в съдържателен и процесуален план на стратегическото лидерство при управлението на кризи в училищните институции.

2. Разработен е модел на стратегическото лидерство в образователните институции със зависими и независими променливи, които влияят върху кризисния мениджмънт.

3. Конструиран и апробиран е инструментариум за оценка на стратегическото лидерство в условията на кризи в държавните училища, който може да бъде прилаган и при оценяване на стратегическото лидерство в сектора на частното училищно образование.

4. Анализирано е актуалното състояние в държавните училища в Ливан и са изведени значими препоръки за укрепване на стратегическото лидерство при управление на кризи.

Оценка на автореферата и научните публикации на кандидата

Авторефератът е разработен съобразно приетите изисквания и отговаря на съдържанието на дисертационния труд.

Публикациите на Хилда Нарч по процедурата надхвърлят количествено Минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Представени са общо 6 статии и доклади в колективни сборници, една от които е в съавторство с научния ръководител. В съдържателно отношение те популяризират изследователските търсения и постижения в дисертационния труд.

Заклучение

На основание на дадената по-горе обща положителна характеристика на научно-изследователската дейност на дисертанта, безспорните достойнства на разработения дисертационен труд и оценката на приносните моменти в него, както и съответствието с нормативните изисквания за придобиване на научни степени, убедено давам своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието, докторска програма „Управление на образованието“ на Хилда Нарч.

Член на научното жури:

доц. д-р Мая Сотирова

10 май 2023 г.

POSITION

from Assoc. Prof. Maya Sotirova, PhD

South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad, Bulgaria

Faculty of Pedagogy

of dissertation for obtaining an educational and scientific degree "DOCTOR"

field of higher education 1. Pedagogical sciences,

professional field 1.1. Theory and management of education,

doctoral program "Educational management"

Topic: **THE ROLE OF STRATEGIC LEADERSHIP IN**

STRUCTURAL CRISIS MANAGEMENT

(An Applied Study on Public Schools in Lebanon)

Author: **Hilda Narch**

Academic Supervisor: **Prof. Yanka Totseva, PhD**

Information about the author of the dissertation

Hilda Narch's PhD builds on her professional expertise in educational management acquired at the Modern University of Science and Technology in Beirut, Lebanon. The topic of her dissertation work is a natural continuation at a higher scientific level of her master's thesis "Leadership Management in the Education Sector". Her work as a teacher is the intersection of her master's degree and her previous degree, a bachelor's degree in public health from Lebanon University.

Relevance of the research

The problem of the skills of school principals to deal with the internal environment and manage school structural crises is significant for the successful functioning of educational institutions and relevant not only in the context of the specific socio-economic conditions in Lebanon, but also globally. Its identification by the PhD student is a starting point for an in-depth look and analysis of the realities in Lebanese public schools and focusing on the role of strategic leadership for crisis management in school institutions.

General characteristics and substantive evaluation of the dissertation work

In terms of content and volume, the dissertation meets the accepted requirements for dissertation research. It is logically structured into an introduction, three chapters, a bibliography and appendices. The dissertation has a volume of 186 pages, of which 161

pages are main text, well illustrated with 41 tables and 7 figures. 300 literary sources were used, which were competently selected, were fully used in the development and presented modern scientific research on the issue. In an appendix, the doctoral student presented the questionnaire she used in the survey of principals of public schools in Lebanon.

In *the introduction*, Hilda Narch argues her research interest in the issue and substantiates its relevance in the conditions of dynamic globalization processes and instability, increasing the risk of organizational crises. The scope of the main concepts is clarified, the research question, the object, the subject, the goal, the tasks, the research hypotheses, the stages, the variables and the limitations of the research are precisely and competently formulated. In *the first chapter*, the doctoral student presents a theoretical study on strategic leadership and crisis management. An in-depth analysis of the essence of these two phenomena has been made, the development of ideas in historical terms has been studied, and the contemporary aspects in the study of the relationship between strategic leadership and crisis management have been brought out. The author reasoned and skilfully transfers these concepts to the field of educational management and outlines those problem fields that provoke her research interest in strategic leadership in crisis management in school institutions. The conceptual-theoretical *second chapter* clarifies in a logical sequence the characteristics and functions of strategic leadership in education, its relationship with organizational culture and innovations, the elements of crisis formation in educational institutions and their management, the key tasks of strategic leadership for successful crisis management. On this rich theoretical foundation, Hilda Narch builds the concept of her own empirical study, which she presents in the third chapter. Descriptive analysis serves the author to outline the current situation in public schools in Lebanon in order to construct an adequate research toolkit. The qualitative research included interviews with key managers in the Lebanese education system, who were selected to cover the different levels of its functioning. The quantitative research was implemented with a questionnaire that was validated and applied after approval by the Lebanese Ministry of Education. The representativeness of the sample (120 principals of public schools with different experience and seniority) guarantees the objectivity of the data regarding the studied aspects – internal environment, external environment, change management, leadership style. The analysis of the results is multifaceted, precise, in-depth, the data are skilfully interpreted in terms of checking the validity of the five research hypotheses, the results are compared with data

from previous studies. The commentary is not only factual but also causal, which confirms the general impression of demonstrated high research competence. The recommendations presented at the end of the third chapter are of a specific nature and their reading enables the research to be understood in terms of its practical significance for educational management in Lebanon.

Scientific contributions

All that has been said so far gives me reason to state that Hilda Narch's dissertation has an undeniable contribution. In my opinion, the scientific contributions at the theoretical and applied level go beyond those outlined in the abstract, and as such I accept the following achievements of the doctoral student:

1. An in-depth theoretical study of the relationship between strategic leadership and crisis management has been made and the content and procedural characteristics of strategic leadership in crisis management in school institutions have been identified.

2. A model of strategic leadership in educational institutions with dependent and independent variables that influence crisis management has been developed.

3. A toolkit for assessing strategic leadership in crisis situations in public schools has been constructed and tested, which can also be applied in assessing strategic leadership in the private school education sector.

4. The current situation in public schools in Lebanon is analyzed and significant recommendations are made for strengthening strategic leadership in crisis management.

Evaluation of the applicant's abstract and scientific publications

The abstract was developed in accordance with the accepted requirements and corresponds to the content of the dissertation work.

Hilda Narch's publications on the procedure quantitatively exceed the minimum national requirements for the award of the educational and scientific degree "PhD". A total of 6 articles and reports are presented in collective collections, one of which is co-authored with the scientific supervisor. In substantive terms, they promote research pursuits and achievements in dissertation work.

Conclusion

On the basis of the general positive characteristics of the dissertation student's research activity given above, the indisputable merits of the dissertation work developed and the evaluation of the contributing moments in it, as well as the compliance with the

normative requirements for obtaining scientific degrees, I confidently give my positive vote for awarded Hilda Narch for the educational and scientific degree "doctor" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional direction 1.1. Educational Theory and Management, Doctoral Program in Educational Management.

Member of the scientific jury:

May 10, 2023

Assoc. Prof. Maya Sotirova, PhD